

Elijah - Nambari Nne

Utumwa

Jeff Pippenger

2023-10-01

Ushuhuda wa Eliya unianza anapobainisha kwamba hakutakuwa na mvua, ila kwa neno lake, kwa muda wa miaka mitatu na nusu.

Eliya Mtishbi, aliyekuwa mmoja wa wenyeji wa Gileadi, akamwambia Ahabu, Kama Bwana, Mungu wa Israeli, aishivyo, ambaye nimesimama mbele zake, hakutakuwa na umande wala mvua miaka hii, ila kwa neno langu. 1 Wafalme 17:1.

Miaka ile mitatu na nusu inawakilisha historia ya Thiatira kuanzia mwaka 538 hadi 1798. Mwaka 1798, mwishoni mwa kipindi cha ukame, Eliya anamwita Ahabu kwenda Karmeli. Ujumbe wa kwanza wa malaika ulitangaza saa ya hukumu ya Mungu tarehe 22 Oktoba 1844. Ujumbe wa malaika wa kwanza ulikuwa amri kwa Ahabu kuwaita Waisraeli wote kwenda Karmeli.

Ikawa, Ahabu alipomwona Eliya, Ahabu akamwambia, Je, wewe ndiye unayeiletea Israeli taabu? Naye akajibu, Mimi sijaitia Israeli taabu; bali wewe, na nyumba ya baba yako, kwa kuwa mmeziacha amri za Bwana, nawe umefuata Baalim. Basi sasa tuma, ukakusanye kwangu Israeli wote juu ya mlima Karmeli, pamoja na manabii wa Baal mia nne na hamsini, na manabii wa misitu midogo mia nne, wanaokula mezani pa Yezebeli. Basi Ahabu akatuma kwa wana wote wa Israeli, akawakusanya manabii juu ya mlima Karmeli. Kisha Eliya akawakaribia watu wote, akasema, Hata lini mtasitasita kati ya kauli mbili? Ikiwa Bwana ndiye Mungu, mfuateni; lakini ikiwa Baal, basi mfuateni yeye. Watu hawakumjibu neno. 1 Wafalme 18:17-21.

Waisraeli wote walikusanyika kwenye Mlima Karmeli wakati wa Eliya, na tukio hilo, kwa upande wake, liliwakilisha historia ya William Miller wakati makanisa matatu ya Ufunuo sura ya tatu yalipokusanyika pamoja. Kanisa ambalo hapo awali lilikuwa limekimbilia jangwani mwaka 538 ili kuepuka mateso ya Yezebeli, kama linavyowakilishwa na kanisa la Thiatira, lilitoka jangwani kama kizazi kilichotarajiwa kukabiliwa na ujumbe wa Eliya, uliowakilishwa na William Miller. Kisha mnyama wa nchi akafungua kinywa chake na kumeza mafuriko ya mateso yaliyokuwa yametumwa dhidi yake kwa muda wa miaka elfu moja mia mbili na sitini.

Nayo nchi ikamsaidia yule mwanamke, nchi ikafunua kinywa chake, ikameza yale mafuriko ambayo yule joka alitoa kutoka kinywani mwake. Ufunuo 12:16.

Katika unabii, "kunena kwa taifa" ni kitendo cha mamlaka zake za kutunga sheria na za mahakama, na mwaka 1789 Marekani ilianzisha hati ya kimungu ambayo ni Katiba ya Marekani, hivyo kulinda haki na uhuru unaohitajika ili kutoa ulinzi dhidi ya mateso kutoka kwa wafalme wa Ulaya na kanisa Katoliki lililoasi.

"Kauli ya taifa ni vitendo vya mamlaka zake za kutunga sheria na za mahakama." Mzozo Mkuu, 443.

Mnamo 1789, muda mfupi kabla ya kuanza kwa nafasi ya kinabii ya Marekani kama ufalme wa sita wa unabii wa Biblia, ilinena kama Mwanakondoo, lakini wakati wa sheria ya Jumapili itanenena kama Joka.

Nami nikaona mnyama mwingine akipanda kutoka katika nchi; naye alikuwa na pembe mbili kama za mwanakondoo, naye akanena kama joka. Ufunuo 13:11.

Mwanzo na mwisho wa mnyama wa nchi huashiriwa na kusema kwake. Mwaka 1798, Ahabu anaita Israeli yote kwenye Mlima Karmeli ambako Eliya ataweka jaribio ili kuthibitisha kwa wanaotazama iwapo Mungu wa Waebrania au mungu wa Yezebeli ndiye Mungu wa kweli. Yezebeli alikuwa na manabii mia nne hamsini wa Baali na manabii mia nne wa Ashera. Mungu wa uongo Baali alikuwa mungu wa kiume, na mungu wa uongo Ashtaroth alikuwa mungu wa kike.

Makundi mawili hayo ya manabii wa uongo yanawakilisha muungano wa kanisa na serikali, kwa maana katika unabii, mwanamume na mwanamke wanapowakilishwa pamoja, mwanamke anawakilisha kanisa na mwanamume serikali. Elijah alizidiwa idadi kwa mia nane na hamsini kwa mmoja alipokabiliana na muungano usio mtakatifu wa kanisa na serikali, kama ulivyowakilishwa na miungu ya uongo ya kike na ya kiume, na pia ndoa ya Ahab na Jezebel. Mfano wa Ahab na Jezebel kuhusu kanisa na serikali unawakilisha upotovu wa pembe ya Ujamhuri, na Baal na Ashtaroth wanawakilisha upotovu wa pembe ya Uprotestanti.

Suala lilikuwa upinzani wa Eliya dhidi ya dini iliyopotoka iliyowakilishwa na Thyatira katika Ufunuo sura ya pili. Eliya aliwakilisha Mprotestanti, kwa kuwa ufafanuzi pekee wa Mprotestanti ni mtu anayepinga Roma. Upinzani wa Eliya unawakilisha upinzani dhidi ya kuunganisha kanisa na serikali kunakofanikishwa na muungano usio mtakatifu kati ya serikali iliyopotoka na kanisa lililopotoka.

Lakini nina mambo machache juu yako, kwa kuwa unamruhusu yule mwanamke Yezebeli, ajiitaye nabii, afundishe na kuwapotosha watumishi wangu ili watende uasherati, na kula vitu vilivyotolewa sadaka kwa sanamu. Nami nimempa nafasi ya kutubu uasherati wake; naye hakutubu. Tazama, nitamtupa katika kitanda, na wale wafanyao uzinzi pamoja naye katika dhiki kuu, isipokuwa watubu matendo yao. Ufunuo 2:20-22.

Kula kunaashiria ujumbe unaokubali, na ujumbe uliotolewa kama sadaka kwa sanamu unaashiria mafundisho ya Ukatoliki, ishara yenyewe ya ibada ya sanamu ya machukizo. Watu wa Mungu katika Nyakati za Giza walikuwa wamekuja kukubali mafundisho mengi ya kipagani ya Ukatoliki, na hasa ibada ya jua.

Uzinzi ni uhusiano haramu na, kwa kinabii, unaashiria kiini hasa cha kile ambacho Katiba inapiga marufuku; muungano wa kanisa na dola. Ahabu alikuwa katika uhusiano haramu na Yezebeli, maana kama mfalme wa Israeli hakupaswa kuoja binti wa kifalme mpagani. Yesu alimtambua Yohana Mbatizaji kuwa ni Eliya, naye Yohana pia alikabili uhusiano huo huo usio mtakatifu alipomkemea Herode kwa kumwoa Herodia, mke wa ndugu yake.

Kwa maana Herode alikuwa amemkamata Yohana, akamfunga, na akamtia gerezani kwa ajili ya Herodia, mke wa Filipo, ndugu yake. Kwa kuwa Yohana alimwambia, Si halali kwako kuwa naye. Mathayo 14:3, 4.

Makabiliano ya Eliya na Ahabu pamoja na Yezebeli yaliashiria makabiliano ya Yohana na Herode pamoja na Herodia, kwa kuwa mahusiano yote mawili yaliwakilisha muungano usio halali wa kanisa na serikali. Kwa pamoja, vinawakilisha ujumbe wa Eliya wa wale laki moja na elfu arobaini na nne wanaokabiliana na upapa (Yezebeli na Herodia), wafalme kumi wanaowakilisha Umoja wa Mataifa (Ahabu na Herode), na Marekani inayowakilisha nabii wa uongo (manabii wa uongo wa Karmeli na Salome, binti wa Herodia).

Mandhari ya kinabii huko Karmeli inajumuisha utetezi wa Katiba ya Marekani unaofanywa na Eliya, ambayo inaweka wakfu kanuni ya utenganisho wa kanisa na serikali.

Ikawa, Ahabu alipomwona Eliya, Ahabu akamwambia, Je! Ndiwe uliyeitia taabu Israeli? Akamjibu, Mimi sijaitia taabu Israeli; bali wewe na nyumba ya baba yako, kwa kuwa mmeziacha amri za Bwana, nawe umefuata Mabaali. 1 Wafalme 18:17, 18.

Katiba iliweka kwamba pembe mbili za Ujamhuri na Uprotestanti zingebaki daima zikitengana moja na nyingine. Lakini Ufunuo unaonyesha kwamba wakati Marekani hatimaye itakaponena kama joka, itafanya hivyo wakati makanisa yaliyopotoka ya Marekani yatakapochukua mamlaka na kuungana na serikali iliyopotoka.

Lakini “sanamu kwa mnyama” ni nini? Na itaundwaje? Sanamu hiyo hufanywa na mnyama mwenye pembe mbili, nayo ni sanamu kwa yule mnyama. Pia huitwa sanamu ya mnyama. Basi, ili kujua sanamu hiyo ilivyo na jinsi itakavyoundwa, ni lazima tuchunguze sifa za mnyama huyo mwenyewe—upapa.

"Kanisa la mapema lilipoharibika kwa kuiacha unyofu wa Injili na kukubali ibada na desturi za kipagani, lilipoteza Roho na nguvu za Mungu; na ili kudhibiti dhamiri za watu, lilitafuta uungwaji mkono wa mamlaka za kiraia. Matokeo yake yakawa upapa, kanisa lililodhibiti nguvu za dola na kuzitumia kuendeleza malengo yake mwenyewe, hasa kwa kuadhibu 'uzushi.' Ili Marekani iunde mfano wa yule mnyama, mamlaka ya kidini lazima yadhibiti serikali ya kiraia kiasi kwamba nguvu za dola pia zitatumiwa na kanisa kutimiza malengo yake mwenyewe." Pambano Kuu, 443.

Eliya huko Mlima Karmeli aliwakilisha kazi ya Wamileraiti, na Wamileraiti wakathibitishwa kuwa nabii wa kweli, kinyume na wale waliokuwa wametoka hivi karibuni kutoka chini ya ushawishi wa Ukatoliki, lakini ambao walichagua, kwa kukataa kwao nuru ya malaika wa kwanza, kurudi Roma. Hivyo, ujumbe wa malaika wa pili katika majira ya kuchipua ya 1844 ulihusisha kuyatambua madhehebu ya Kiprotestanti kuwa mabinti wa Babeli, na Wamileraiti kama pembe ya kweli ya Uprotestanti.

Wakati Mungu alipowatoa Waisraeli wa kale kutoka utumwani Misri na kuwavusha kupitia maji ya Bahari ya Shamu, alianzisha mchakato wa kuwajaribu wa hatua kwa hatua uliyoanza na mtihani wa mana ya mbinguni.

"Mwanga uliokusanywa wa enzi zilizopita unatuangazia. Kumbukumbu ya usahaulifu wa Waisraeli imehifadhiwa kwa ajili ya kutupa nuru. Katika enzi hii Mungu ameunyosha mkono Wake ili kujikusanyia watu kutoka kila taifa, kabila na lugha. Katika harakati ya Adventi ametenda kwa ajili ya urithi Wake, kama vile alivyotenda kwa Waisraeli alipowaongoza kutoka Misri. Katika Sikitiko Kuu la mwaka 1844, imani ya watu Wake ilijaribiwa kama ile ya Waebrania kwenye Bahari ya Shamu." Shuhuda, juzuu ya 8, 115, 116.

Kukatishwa tamaa ya tarehe 22 Oktoba 1844 kulileta ufahamu wa patakatifu pa mbinguni, ambao kisha uliweka mtihani wa Sabato, kama vile mtihani wa mana ulivyokuwa wa kwanza katika mfululizo wa mitihani kumi kwa Israeli wa kale.

Bwana alinipa maono yafuatayo mwaka 1847, wakati ndugu walikuwa wamekusanyika siku ya Sabato, huko Topsham, Maine.

Tulihisi roho isiyo ya kawaida ya maombi. Na tulipoomba, Roho Mtakatifu akaanguka juu yetu. Tulifurahi sana. Muda si mrefu nikasahau mambo ya kidunia, nikafunikwa na maono ya utukufu wa Mungu. Nilimwona malaika akiruka kwa haraka kuja kwangu. Akanichukua upesi kutoka duniani hadi Mji Mtakatifu. Ndani ya mji nikaona hekalu, nikaingia humo. Nikapitia mlangoni kabla sijafika kwenye pazia la kwanza. Pazia hili likainuliwa, nami nikapita nikaingia mahali patakatifu. Hapa nikaona madhabahu ya uvumba, kinara chenye taa saba, na meza ambayo juu yake palikuwa na mikate ya wonyesho. Baada ya kutazama utukufu wa patakatifu, Yesu akainua pazia la pili, nami nikapita nikaingia patakatifu pa patakatifu.

Katika Patakatifu pa Patakatifu niliona sanduku; juu yake na pande zake palikuwa na dhahabu safi kabisa. Kila mwisho wa sanduku palikuwa na kerubi wa kupendeza, ambaye mabawa yake yalikuwa yamekunjuliwa juu yake. Nyuso zao zilikuwa zimeelekezwa zikitazamana, nao walikuwa wakitazama chini. Kati ya malaika kulikuwa na chetezo cha dhahabu. Juu ya sanduku, mahali malaika waliposimama, palikuwa na utukufu mwingi uliong'aa sana, ulioonekana kama kiti cha enzi ambamo Mungu anaka. Yesu alisimama kando ya sanduku, na maombi ya watakatifu yalipomfikia, uvumba katika chetezo ulikuwa ukitoa moshi, naye alikuwa akiwasilisha maombi yao pamoja na moshi wa uvumba kwa Baba yake. Ndani ya sanduku kulikuwa na chungu cha dhahabu cha mana, fimbo ya Haruni iliyotoa machipukizi, na sahani za mawe ambazo zilifungika pamoja kama kitabu. Yesu akazifungua, nami nikaona Amri Kumi zikiandikwa juu yao kwa kidole cha Mungu. Kwenye sahani moja kulikuwa na nne, na kwenye nyingine sita. Zile nne kwenye sahani ya kwanza ziliangaza zaidi kuliko zile sita nyingine. Lakini ya nne, amri ya Sabato, ilianguza kuliko zote; kwa maana Sabato ilitengwa ili ishikwe kwa heshima ya jina takatifu la Mungu. Sabato takatifu ilionekana tukufu - duara la utukufu liliizunguka. Nikaona kwamba amri ya Sabato haikupigiliwa msalabani. Kama ingekuwa hivyo, zile amri tisa nyingine pia zingekuwa zimepigiliwa msalabani; na sisi tungekuwa huru kuzivunja zote, pamoja na kuvunja ya nne. Nikaona kwamba Mungu hakubadilisha Sabato, maana yeye habadiliki kamwe. Bali papa alikuwa ameibadilisha kutoka siku ya saba hadi siku ya kwanza ya juma; kwa maana angebadili nyakati na sheria. Maandishi ya Mapema, 32.

Walipojitokeza Waprotestanti kutoka Enzi za Giza mnamo 1798 na Kitabu cha Danieli kilipoondolewa muhuri, ufalme wa sita katika unabii wa Biblia, yaani mnyama wa nchi mwenye

pembe mbili wa Ufunuo sura ya kumi na tatu, ulianza mwendo wake katika historia ya kinabii. Uprotestanti uliasisiwa juu ya maandiko matakatiifu yanayoitwa Biblia Takatifu, na itikadi ya kijamhuri iliwekewa msingi juu ya hati takatifu iitwayo Katiba. Mungu alikuwa amelitoa kanisa Lake la nyikani kutoka Enzi za Giza, lakini kama ilivyokuwa kwa Israeli wa kale wakati wa kipindi cha utumwa wa Misri, amri ya Sabato ilikuwa imesahauliwa. Kama Israeli walivyovuka Bahari ya Shamu wakiwa njiani kuelekea kutolewa kwa Sheria huko Sinai, Israeli ya kisasa ilivuka Atlantiki wakiwa njiani kuelekea tarehe 22 Oktoba, 1844, ambako Sheria ingefunuliwa tena. Bwana alikuwa tena akiinua watu ambao wangekuwa wahifadhi wa Sheria Yake, wahifadhi wa ufunuo Wake wa kinabii, na ambao wangebeba vazi la Uprotestanti. Israeli wa kale walipewa mbao mbili za Amri Kumi kama ishara ya kazi yao ya kuwa wahifadhi wa Sheria Yake, na Israeli ya kisasa walipewa mbao mbili za Habakuki kama ishara ya kazi yao ya kuwa wahifadhi wa Neno Lake la kinabii.

Israeli wa kisasa alipaswa kubeba seti zote mbili za vibao viwili alipowasilisha ujumbe wa malaika wa tatu kwa ulimwengu, ambao ni ujumbe unaohubiriwa na wale wanaobeba vazi la Uprotestanti. Uprotestanti uliotoka katika Enzi za Giza wakati huo haukukamilika kama vile Israeli wa kale walipovuka Bahari ya Shamu. Uprotestanti ulikuwa umetangaza kauli mbiu ya Biblia na Biblia pekee, lakini ulikuwa na ufahamu usiokamilika wa Neno la Mungu kutokana na karne nyingi za kula mafundisho ya kipagani ya Ukatoliki wa Kirumi (vitu vilivyotolewa sadaka kwa sanamu). Mungu alipanga kwamba Mprotestanti wa kweli aakilishe Neno lote la Mungu kama linavyowakilishwa na "sheria na manabii," zile seti mbili za vibao viwili zinazowakilisha kazi ya watu wa Mungu na tabia ya Mungu. Kazi ya malaika wa kwanza ilikuwa kuibua watu wa Kiprotestanti wa kweli ambao wangekuwa watunzaji wa sheria Yake na wa Neno Lake la kinabii.

Mungu ameita kanisa Lake katika siku hii, kama Alivyoita Israeli ya kale, kusimama kama nuru duniani. Kwa shoka kuu la ukweli, yaani ujumbe wa malaika wa kwanza, wa pili, na wa tatu, Amewatenga na makanisa na ulimwengu ili kuwakaribisha katika ukaribu mtakatifu kwake mwenyewe. Amewafanya kuwa watunzaji wa sheria Yake na Amewakabidhi kweli kuu za unabii za wakati huu. Kama vile maneno matakatiifu yaliyokabidhiwa Israeli ya kale, hizi ni amana takatifu ya kufikishwa kwa dunia. Malaika watatu wa Ufunuo 14 wanawakilisha watu wanaokubali nuru ya ujumbe wa Mungu na kwenda kama wajumbe Wake kutangaza onyo kwa urefu na upana wa dunia. Ushuhuda, juzuu ya 5, 455.

Onyo ambalo linapaswa kutangazwa na wale ambao wametambuliwa kama wahifadhi wa seti mbili za vibao viwili ni dhidi ya kupokea alama ya Ukatoliki. Upinzani huo ni dhidi ya uhusiano usio halali wa Ahabu na Yezabeli, na uliwakilishwa na Eliya kwenye Mlima Karmeli. Kutolewa kwa vibao viwili vya mawe katika Mlima Sinai kulikuwa mfano wa kutolewa kwa vibao viwili vya kitambaa vya Habakuki katika historia ya 1842 hadi 1849. Vibao viwili vya Habakuki ni ishara ya uhusiano wa agano kati ya Mungu na watu wake wa Kiprotestanti. Kukataa vibao hivyo kungekuwa sawa na Israeli ya kale kukataa sheria ya Mungu.

Wafuasi wa Miller waliingia katika Patakatifu pa Patakatifu na kupokea nuru ya Sabato, lakini mchakato wa kujaribiwa bado haujakamilika. Wakati huohuo, pembe ya ujamhuri ilikuwa ikiendelea kupitia historia hiyo hiyo. Na pembe zote mbili zingefikia hatua muhimu katika

mwendo wao wa pamoja mnamo mwaka 1863.

Ujumbe wa Eliya wa Miller ulileta mchakato wa utakaso wa hatua kwa hatua kwa madhumuni ya kuanzisha pembe ya Uprotestanti, na katika historia ile ile pembe ya Ujamhuri ilihusishwa na mchakato wa hatua kwa hatua wa maendeleo ya kisiasa. Pembe zote mbili ziko juu ya mnyama yuleyule wa nchi, kwa hiyo lazima waende sambamba katika historia yote ya mnyama huyo wa nchi.

Sifa ya kwanza ya kinabii ya pembe ya Ujamhuri ya mnyama wa nchi ilikuwa kitendo cha kuipitisha Katiba ili ianze kutumika mwaka 1789. Mwaka 1798, (wakati wa mwisho ambapo kitabu cha Danieli kilifunguliwa), mnyama wa nchi angesema kwa mara ya kwanza kama ufalme wa sita katika unabii wa Biblia. Mwaka 1798 ulikuwa mwanzo wa Marekani kama ufalme wa sita katika unabii wa Biblia, na usemi uliojitokeza mwanzoni mwa historia ya mnyama wa nchi mwaka 1798 ungetoa kielelezo cha mara ya mwisho ambapo ufalme wa sita ungezungumza, na wakati huo umeakisiwa kama sauti ya yule joka. Tunapozitazama sheria zilizopitishwa na pembe ya Ujamhuri nchini Marekani mwaka 1798, tunapaswa kutarajia kuona kielelezo cha sheria zitakazopitishwa kwa uhusiano na sheria ya Jumapili wakati Marekani itakaposema kama joka. Tunapozingatia sheria nne zifuatazo, jiulize iwapo sheria hizo nne zilizopitishwa mwaka 1798 zina alama ya kinabii ya Alfa na Omega?

Mnamo mwaka 1798, Marekani ilipitisha sheria kadhaa muhimu zilizojulikana kama Sheria za Wageni na Uchochezi. Sheria hizi zilikuwa mfululizo wa sheria nne zilizopitishwa na Kongresi iliyodhibitiwa na Wafederalisti na kutiwa saina kuwa sheria na Rais John Adams, rais wa pili wa Marekani na aliyewahi kuwa makamu wa rais wa George Washington.

Sheria ya Kuandikishwa Uraia: Sheria hii iliongeza hitaji la muda wa ukaazi kwa wahamiaji ili kuwa raia wa Marekani kutoka miaka 5 hadi miaka 14. Lengo lake hasa lilikuwa kudhibiti ushawishi wa wahamiaji wa hivi karibuni, ambao mara nyingi walikuwa wameegemea chama cha upinzani, Democratic-Republicans.

Sheria ya Marafiki Wageni: Sheria hii ilimpa rais mamlaka ya kuwafukuza nchini wasio raia waliodhaniwa kuwa tishio kwa usalama wa Marekani wakati wa amani. Ilimruhusu rais kumweka kizuizini na kumfukuza nchini mtu yeyote asiye raia ambaye aliamini kuwa hatari.

Sheria ya Maadui wa Kigeni: Sheria hii iliweka masharti ya kukamatwa, kuzuiliwa, na kufukuzwa nchini kwa raia wa nchi zilizokuwa katika vita na Marekani. Ilipitishwa kama hatua ya tahadhari wakati wa hali ya mvutano mwishoni mwa miaka ya 1790.

Sheria ya Uchochezi: Hii ndiyo yenye utata mkubwa zaidi kati ya Sheria za Wageni na Uchochezi. Iliifanya kuwa kosa la jinai kuchapisha maandishi "ya uongo, ya kashfa, na ya nia mbaya" dhidi ya serikali au maafisa wake, kwa lengo la kuwachafua sifa au kuwashusha hadhi. Wakosoaji waliona hili kama shambulio la moja kwa moja dhidi ya uhuru wa kujieleza na wa vyombo vya habari.

Sheria za Wageni na Uchochezi zilikuwa za utata mkubwa na zikasababisha upinzani mkubwa kutoka kwa Wademokratiki-Warepublikani, ambao waliamini kwamba sheria hizi zilikiuka haki za kimsingi za Katiba na kulenga chama chao cha kisiasa. Walidai kwamba sheria hizo zilikuwa

ukiukaji wa Marekebisho ya Kwanza, ambayo yanalinda uhuru wa kujieleza na wa vyombo vya habari. Hatimaye, sheria hizi zilichangia katika uchaguzi wa mwaka 1800, wakati Thomas Jefferson na Wademokratiki-Warepublikani waliposhinda urais na Bunge, na kusababisha kufutwa kwa Sheria ya Uchochezi.

Chama cha Democratic-Republican kiliamini kwamba sheria hizi zilikiuka haki za msingi zinazolindwa na Katiba, na pia kiliamini kwamba sheria hizo zililenga chama cha kisiasa pinzani. Haijalishi kwamba sheria hizi zilifutwa au baadaye ziliisha muda wake, Alfa na Omega inaonyesha mwisho pamoja na mwanzo. Katika historia ambamo sheria hizi zilitungwa au “kuzungumzwa” kuwa sheria, chama cha Federalist kilipingwa na chama kilichoitwa Democrat-Republicans. Mageuzi ya chama cha Democrat-Republican hatimaye yaliunda chama cha Republican, chama cha kisiasa kilichoungana kimsingi kwa msingi wa msimamo wa kupinga utumwa.

Wanahistoria wanatambua mwaka 1863 kuwa kiini hasa cha vita vya wenyewe kwa wenyewe, vita vilivyokuwa na msingi katika suala la utumwa. Mwaka 1863 pia ni alama ya njia kwa wabeba bendera wapya wa pembe ya Kiprotestanti, ambao kisha walikataa unabii wa kwanza wa wakati uliotolewa kwa Miller na malaika (unabii wa "mara saba" kutoka Walawi ishirini na sita). Je, ni bahati tu kwamba unabii wa mara saba umetegemewa juu ya sheria za utumwa zilizowekwa katika sura iliyotangulia ya Walawi? "Laana" iliyobainishwa na "mara saba" ilikuwa ahadi kwamba ikiwa sheria za agano za sura ya ishirini na tano zingekiukwa, Israeli ingemaliza historia yake kwa kurudi katika utumwa ambao ilitolewa kutoka humo ilipoanza safari yake katika Bahari ya Shamu.

Kutoka mwaka 1798 hadi 1863 chama cha kisiasa kilichojulikana kama Democratic-Republican kilipitia mfululizo wa utakaso au mitikisiko. Kuanzia mwaka 1798, na hasa kuanzia Agosti 11, 1840 hadi 1863, harakati za Millerite zilipitia mfululizo wa utakaso na mitikisiko.

Chama cha Democratic-Republican, ambacho kilikuwa miongoni mwa vyama vya awali vya siasa nchini Marekani, hakikubadilika moja kwa moja kuwa Chama cha Republican cha kisiasa kama kilivyo leo. Badala yake, kilipitia mfululizo wa mabadiliko na migawanyiko kwa muda, hatimaye kikachangia kuundwa kwa vyama kadhaa tofauti vya siasa kabla ya kuibuka kwa Chama cha Republican.

Chama cha Democratic-Republican, ambacho mara nyingi kinahusishwa na Thomas Jefferson na James Madison, kilianzishwa mwishoni mwa karne ya 18 kama mwitikio kwa Chama cha Federalist. Wanademokrasia-Warepublikani walipendelea tafsiri kali ya Katiba, haki za majimbo, na maslahi ya kilimo.

Hata hivyo, kufikia miaka ya 1820, Chama cha Kidemokrasia-Kijamhuri kilianza kuparaganyika kwa misingi ya kikanda na kiitikadi. Mgawanyiko mkuu ulitokea wakati wa Enzi ya Hisia Nzuri (1817-1825), wakati kulipokosekana upinzani madhubuti kwa urais wa James Monroe. Kipindi hiki cha utulivu wa kisiasa kilichangia kudhoofika kwa Chama cha Kidemokrasia-Kijamhuri. Hatimaye chama hicho kiligawanyika katika makundi kadhaa na kikabadilika kuwa makundi yafuatayo ya kisiasa:

Chama cha Kidemokrasia: Wafuasi wa Andrew Jackson, aliyechaguliwa kuwa rais wa saba mwaka 1829, waliunda Chama cha Kidemokrasia. Wanademokrasia wa Jackson waliunga mkono tawi imara la utendaji, upanuzi kuelekea magharibi, na haki pana zaidi ya kupiga kura kwa wanaume weupe.

Chama cha Warepublican wa Kitaifa: Chama hiki kiliibuka kama mwtikio kwa urais wa Andrew Jackson na baadaye kikaungana na vikundi vingine vilivyompinga Jackson na kuwa Chama cha Whig. Warepublican wa Kitaifa kwa ujumla waliunga mkono zaidi serikali ya shirikisho yenye nguvu na maendeleo ya kiuchumi.

Chama cha Kupinga Umasoni: Hiki kilikuwa chama cha kisiasa kilichodumu kwa muda mfupi kilichoibuka katika miaka ya 1820, hasa kama mwtikio kwa wasiwasi kuhusu ushawishi wa ushirika wa siri wa Wamasoni. Kilijumuisha baadhi ya waliokuwa wanachama wa chama cha Democratic-Republican.

Chama cha Whig: Kilianzishwa katika miaka ya 1830, chama hicho kilijumuisha Warepublican wa Kitaifa wa zamani, Wapinga Ufrimasoni, na makundi mengine ya upinzani. Kilitambulika kwa upinzani wake dhidi ya sera za Jackson, kuunga mkono serikali ya shirikisho yenye nguvu, na kukuza maendeleo ya viwanda na uchumi.

Chama cha Republican cha kisasa kilianzishwa katika miaka ya 1850 kama mwtikio wa moja kwa moja kwa mivutano ya kikanda iliyokuwa ikiongezeka kuhusu utumwa. Kiliwavuta Whigs wa zamani, Wademokrasia wapinga-utumwa, Free Soilers, na wengine waliopinga upanuzi wa utumwa katika maeneo mapya. Mgombea wa kwanza wa urais wa Republican, John C. Fremont, aligombea katika uchaguzi wa 1856, na mgombea wa kwanza wa chama aliyefanikiwa, Abraham Lincoln, alichaguliwa mwaka 1860. Kwa hivyo, Chama cha Republican kilijitokeza kando na mapokeo ya Democratic-Republican na kilikuwa na mkondo wa kipekee katika historia ya siasa ya Marekani.

Kufikia mwaka 1860, chama cha Republican kilimchagua rais wake wa kwanza. Kilijengwa juu ya muungano wa vyama vya kisiasa vilivyopinga utumwa. Mnamo 1863, Tangazo la Ukombozi "lilisema" utumwa uondoke. Mnamo 1863, pembe ya Republican, ambayo wakati huo iliwakilishwa na chama cha Republican, "ilisema" utumwa uondoke, ilhali pembe ya Kiprotestanti ilikoma kuwa harakati na ikawa Kanisa la Waadventista wa Sabato. Harakati za Millerites ziliisha kisheria na rasmi mnamo Mei 1863, na katika mwaka huo Kiapo cha Musa, unabii wa utumwa, kilikataliwa. Yeye aliye na sikio na asikie.

Kwa wakati huu, huenda ikawa ya kuelimisha kutoa muhtasari mfupi wa "kiapo cha Musa" kama alivyokiita nabii Danieli.

Naam, Waisraeli wote wameiasi sheria yako, kwa kugeuka ili wasiitii sauti yako; kwa hiyo laana imemiminwa juu yetu, na kiapo kilichoandikwa katika torati ya Musa, mtumishi wa Mungu, kwa sababu tumetenda dhambi dhidi yake. Danieli 9:11.

William Miller ambaye aliongozwa na Gabrieli na malaika wengine alipokuwa akisoma Neno la Mungu, kwanza alielekezwa kwenye "mara saba" za Mambo ya Walawi sura ya ishirini na sita.

Ushuhuda wa Miller ni kwamba katika utafiti wake wa Biblia, alianza katika kitabu cha Mwanzo na hivyo ni wazi kwamba alifika kwenye Mambo ya Walawi kabla hajafikia miaka elfu mbili mia tatu ya Danieli sura ya nane aya ya kumi na nne. Alitumia tu Biblia na konkordansi ya Cruden.

Concordance ya Cruden haina marejeo kwa maneno ya Kiebrania au ya Kigiriki ambayo baadaye yalitafsiriwa katika Kiingereza cha Biblia ya King James. Miller alizingatia "muktadha" wa kifungu alichokuwa akisoma ili kuongoza uelewa wake wa neno au kifungu cha Maandiko. Ilipokuja kwa uelewa wake wa "mara saba", ni rahisi sana kuona kwamba muktadha wa "mara saba" wa sura ya ishirini na sita ya Mambo ya Walawi ni sura ya ishirini na tano.

Mlango wa ishirini na tano unaeleza kuhusu kupumzika kwa nchi, Yubilei na sheria za utumwa. Sheria za mlango wa ishirini na tano ni sehemu ya 'sheria ya Musa mtumishi wa Mungu' inayozalisha baraka ikitiwa na 'laana' ikikaidiwa. Katika mlango wa ishirini na sita, laana ya 'mara saba' inalingana na miaka elfu mbili mia tano na ishirini na imewekwa wazi katika muktadha dhahiri wa sheria za kupumzika kwa nchi na misingi ya utumwa. Katika mlango wa ishirini na sita adhabu hiyo inaitwa 'ugomvi wa agano langu.'

Basi nami pia nitakwenda kinyume nanyi, nami nitawaadhibu tena mara saba kwa sababu ya dhambi zenu. Nami nitaleta upanga juu yenu, utakaolipiza kisasi cha agano langu; nanyi mtakapokusanyika ndani ya miji yenu, nitatuma tauni miongoni mwenu; nanyi mtatiwa mkononi mwa adui. Walawi 26:24, 25.

Katika muktadha, "agano" ambalo Mungu ana "mzozo" nalo lingekuwa agano lililotajwa awali katika sura ya ishirini na tano. Adhabu ya mara saba huitwa "mzozo wa" "agano" la Mungu, na "laana" iliyoambatanishwa nalo ni kwamba Waisraeli "wangekabidhiwa mikononi mwa" adui zao, na mara tu wakiwa katika nchi ya maadui zao, (kama Danieli alivyokuwa) Waisraeli wangukuwa watumwa wa maadui zao.

Wakati Musa aliporekodi sura ya ishirini na sita ya Walawi, Israeli ya kale ilikuwa imekombolewa tu kutoka katika utumwa wa Misri, na kanuni za utumwa zilizoainishwa katika sura ya ishirini na tano zingesababisha ama baraka au laana. Israeli ya kale haikuwahi kutekeleza sheria za Yubilei, na hatimaye falme zote mbili, ya kaskazini na ya kusini, zilitawanywa kwa "mara saba" kutimiza kile ambacho Danieli alichokiita "laana ya Musa."

Uhusiano wa agano kati ya Mungu na Israeli uliokuwa umeanza na utumwa wao huko Misri, ulimalizika kwa utumwa wao kwa Ashuru na Babeli. "Mara saba" dhidi ya ufalme wa kaskazini zilimalizika mwaka 1798, na "mara saba" dhidi ya ufalme wa kusini zilimalizika mwaka 1844. Chanzo cha vipindi viwili vya "mara saba" kimebainishwa katika Isaya sura ya saba kupitia unabii wa miaka sitini na mitano uliotangazwa na Isaya kwa mfalme Ahazi wa Yuda mwaka 742 KK.

Kwa maana kichwa cha Shamu ni Dameski, na kichwa cha Dameski ni Resini; na ndani ya miaka sitini na mitano Efraimu atavunjika, asiwe watu tena. Na kichwa cha Efraimu ni Samaria, na kichwa cha Samaria ni mwana wa Remalia. Msipoamini, kwa hakika hamtathibitika. Isaya 7:8, 9.

Isaya alikuwa ametambua kwamba "ndani ya" miaka sitini na tano kuanzia wakati unabii ulipotolewa mnamo 742 KK, ufalme wa kaskazini ungevunjika. Miaka kumi na tisa baadaye mnamo 723 KK, ufalme wa kaskazini wa Israeli ulitekwa na kufanywa watumwa na mfalme wa Ashuru, na miaka arobaini na sita baadaye mfalme wa Babeli akauchukua ufalme wa kusini wa Yuda utumwani mnamo 677 KK. Unabii wa miaka sitini na tano unatoa alama sita za kihistoria. Ya kwanza ni 742 KK, wakati utabiri ulipotolewa. Miaka kumi na tisa baadaye, mnamo 723 KK, ufalme wa kaskazini ulitekwa na kufanywa watumwa na Waashuru. Miaka arobaini na sita baadaye, mnamo 677 KK, ufalme wa kusini ulitekwa na kufanywa watumwa na Wababeli. Kipindi cha kwanza cha miaka elfu mbili mia tano na ishirini kilichoanza mnamo 723 KK kiliisha mnamo 1798. Kisha mnamo 1844, kipindi cha miaka elfu mbili mia tano na ishirini kilichoanza mnamo 677 KK kilikamilika. Kuanzia 1844, utabiri ulipanuliwa miaka kumi na tisa hadi 1863 ili kukamilisha muundo mzima wa kinabii, kwa kuwa wakati Alfa na Omega walipoashiria miaka kumi na tisa kuanzisha muundo wa kinabii, lazima kuwe na miaka kumi na tisa kufikia mwisho wake.

Israeli ya kale ilikombolewa kutoka katika utumwa wa Misri, na kwa sababu ya kutotii falme zote mbili, za kaskazini na za kusini, zilirudishwa utumwani. Unabii unavuka kutoka katika historia ya kinabii ya Israeli ya kale ya kimwili hadi Israeli ya kisasa ya kiroho, na kwa kufanya hivyo dhamira ya alama zote za njia za kinabii ni utumwa.

Unabii katika Isaya sura ya saba uliwasilishwa kwa mfalme mwovu Ahazi na Isaya mwaka 742 K.K., wakati ambapo vita vya wenyewe kwa wenyewe kati ya kaskazini na kusini vilikuwa vikitambulika kuwa vinakaribia. Ufalme wa kusini wa Ahazi ulikuwa nchi halisi ya utukufu ya Israeli ya kale. Mwaka 1798, nchi ya utukufu ya kiroho katika unabii wa Biblia ilianza kutawala kama ufalme wa sita katika unabii wa Biblia. Wakati "mara saba" dhidi ya nchi halisi ya utukufu yalipokoma mwaka 1844, kulikuwa, kama ilivyokuwa katika historia ya mfalme Ahazi, na vita vya wenyewe kwa wenyewe vilivyokaribia. Ifikapo mwaka 1844, mtafaruku wa vyama vya siasa kuvunjika na kuunda miungano ulikuwa karibu kabisa umetulia katika makundi mawili ya mitazamo ya kisiasa. Kuhusu utumwa, Wanademokrasia walikuwa wakiunga mkono utumwa na Warepublican walikuwa wakiupinga. Kuanzia 1798 hadi mwanzoni mwa vita vya wenyewe kwa wenyewe mwaka 1860, mchakato wa kuibuka kwa makundi mawili ya vyama vya siasa ulikuwa umethibitika.

Ahaz aliwakilisha nchi ya uzuri halisi, na hivyo akawa kielelezo cha nchi ya uzuri ya kiroho. Historia ya Ahaz ni kielelezo cha historia ya kinabii ambamo unabii ulitangazwa mwaka 742 KK, na hivyo ni kielelezo pia cha historia ambamo unabii huo ulihitimishwa. Katika historia ya mwanzo, ufalme wa kaskazini uliokuwa na makabila kumi ulijitenga na yale makabila mengine mawili kwa kupinga serikali ya makabila mawili ya kusini iliyoanzishwa na Mungu. Makabila kumi ya kaskazini yalikuwa yameunda shirikisho pamoja na Siria, yakitoa kielelezo cha muungano kati ya shirikisho la kusini na nguvu inayowakilishwa kwa ishara na Siria.

Muhtasari mfupi huu unaonyesha kwamba mara saba za Walawi ishirini na sita ni ahadi ya agano inayoweka wazi ama baraka kwa utiifu au "laana" ya utumwa kwa kutotii. Falme za kaskazini na kusini zilianza pamoja kama taifa moja lililotolewa utumwani, lakini zikarejeshwa tena utumwani

mwishoni mwao mtawalia.

Miaka sitini na mitano mwishoni mwa ule unabii wa utumwa ilihitimika huku Israeli ya kiroho ikiwa katika nchi tukufu ya kiroho, katikati kabisa ya vita vya wenyewe kwa wenyewe vya kaskazini dhidi ya kusini. Mahasimu katika vita vya wenyewe kwa wenyewe walikuwa ufalme uliounda muungano wa shirikisho na ukajitenga na serikali iliyowekwa na Mungu iliyokuwa katika ufalme wa upande mwingine.

Kuanzia mwaka 1798 hadi vita vya wenyewe kwa wenyewe, baragumu la itikadi ya ujamhuri lilipitia mchakato uliozalisha makundi mawili ya mahasimu wa kisiasa waliowakilisha pande mbili za masuala ya utumwa. Mahasimu waliounga mkono utumwa waliotaka kuendeleza mfumo wa utumwa walishindwa mapambano.

Kuanzia mwaka 1798 na kuendelea hadi vita vya wenyewe kwa wenyewe, pembe ya Uprotestanti ilipitia mchakato uliozalisha makundi mawili ya mahasimu wa kidini wanaowakilisha pande mbili za masuala ya utumwa. Mahasimu wanaounga mkono utumwa, waliotaka kuendeleza uelewa wa awali wa unabii wa utumwa, walishindwa katika mapambano.

Mnamo mwaka 1863, baragumu la itikadi ya jamhuri lilifanikiwa kukataa utumwa.

Mnamo mwaka 1863, pembe ya Uprotestanti ilifanikiwa kukataa unabii wa utumwa.

Kwa kufanya hivyo walikataa kazi ya Miller, Eliya wa wakati wake. Kwa kufanya hivyo pia walikataa "kiapo cha Musa", jiwe la msingi la wakati wao. Musa na Eliya kisha walikataliwa, lakini wakarejea tarehe 11 Septemba 2001.

Alfa na Omega, mtaalamu wa lugha wa ajabu, aliweka alama Yake ya kimungu kote katika unabii wa nyakati wa "kiapo cha Musa", naye Yeye mwenyewe alijitangaza kuwa Palmoni, Mwenye Kuhesabu wa Ajabu. Kama hamtaamini, hakika hamtasimama imara.